Uradni list
Evropske unije

SL
Serija L

2026/296

22.4.2026

DELEGIRANA UREDBA KOMISIJE (EU) 2026/296

z dne 9. februarja 2026

o dopolnitvi Uredbe (EU) 2024/1781 Evropskega parlamenta in Sveta z določitvijo odstopanj od prepovedi uničenja neprodanih potrošniških izdelkov

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije,

ob upoštevanju Uredbe (EU) 2024/1781 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. junija 2024 o vzpostavitvi okvira za določitev zahtev za okoljsko primerno zasnovo za trajnostne izdelke, spremembi Direktive (EU) 2020/1828 in Uredbe (EU) 2023/1542 ter razveljavitvi Direktive 2009/125/ES ([1]) in zlasti člena 25(5) Uredbe,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) S členom 25(1) Uredbe (EU) 2024/1781 se od 19. julija 2026 gospodarskim subjektom prepoveduje uničenje določenih neprodanih potrošniških izdelkov.

(2) Da bi se gospodarskim subjektom omogočilo uničenje neprodanih potrošniških izdelkov, kadar je to upravičeno in primerno iz katerega koli od razlogov, navedenih v členu 25(5) Uredbe (EU) 2024/1781, je treba določiti odstopanja od prepovedi uničenja neprodanih potrošniških izdelkov iz Priloge VII k tej uredbi.

(3) Glede na okoliščine, ki upravičujejo uničenje, bi lahko gospodarski subjekti v skladu z opredelitvijo „uničenja“ iz člena 2, točka 34, Uredbe (EU) 2024/1781 zadevne neprodane potrošniške izdelke še vedno ponovno izdelali, obnovili ali donirali in jih zavrgli z namenom priprave za ponovno uporabo. Kadar se uporablja odstopanje, se uničenje neprodanih potrošniških izdelkov izvede v skladu s prednostnim vrstnim redom hierarhije ravnanja z odpadki, kot je določena v členu 4 Direktive 2008/98/ES Evropskega parlamenta in Sveta ([2]), pri čemer ima recikliranje prednost pred drugo predelavo, vključno z energetsko predelavo, in postopki odstranjevanja.

(4) Cilj Uredbe (EU) 2024/1781 je izboljšati okoljsko trajnostnost izdelkov. Vendar se s prepovedjo iz člena 25(1) navedene uredbe gospodarskim subjektom ne sme preprečiti sprejetja potrebnih ukrepov za zagotovitev visoke ravni varnosti in uničenje neprodanih potrošniških izdelkov, kadar ti predstavljajo nevarnost za zdravje ali varnost in kadar drugi blažilni ukrepi niso mogoči, ali jih pri tem omejiti.

(5) Potrošniški izdelki so s pravom Unije ali nacionalnim pravom lahko neskladni tudi iz razlogov, ki niso povezani z zdravjem ali varnostjo potrošnikov, na primer iz etičnih razlogov, kot je prisilno delo. V takih primerih se uničenje lahko zahteva z navedenim pravom ali pa je uničenje ustrezen blažilni ukrep in bi ga bilo zato treba dovoliti.

(6) Varstvo pravic intelektualne lastnine je temeljno za ohranjanje celovitosti notranjega trga ter spodbujanje razvoja in komercializacije novih izdelkov in tehnologij. V primerih, ko se ugotovi, da neprodani potrošniški izdelki kršijo pravice intelektualne lastnine, je lahko uničenje potrebno, da se preprečijo nadaljnje kršitve.

(7) Pravice intelektualne lastnine so lahko povezane tudi z veljavnimi in izvršljivimi pogodbenimi obveznostmi, kot so licence, v skladu s katerimi je prodaja ali distribucija izdelka po določenem datumu omejena. Po preteku tega datuma je lahko uničenje potrebno zaradi učinkovitega uveljavljanja teh pravic.

([1]) UL L, 2024/1781, 28.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1781/oj.
([2]) Direktiva 2008/98/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. novembra 2008 o odpadkih in razveljavitvi nekaterih direktiv (UL L 312, 22.11.2008, str. 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2008/98/oj).

(8) Nekateri potrošniški izdelki morda niso primerni za ponovno uporabo ali ponovno izdelavo, ker tehnično ni mogoče odstraniti ali trajno preprečiti dostopa do oznak, logotipov ali značilnosti zasnove izdelka. Takšna odstranitev je morda potrebna za spoštovanje pravic intelektualne lastnine. Potrošniški izdelki so lahko tudi neprimerni za ponovno uporabo ali ponovno izdelavo, ker so nesprejemljivi v določenem kulturnem, etičnem ali družbenem okviru. Taki izdelki so sicer skladni s pravom Unije ali nacionalnim pravom, vendar so lahko sporni in moralno dvoumni, vzbujajo etične pomisleke ali so v nasprotju s prevladujočimi družbeno sprejetimi normami spoštovanja, enakosti ali človekovega dostojanstva. Gre zlasti, vendar ne izključno za izdelke, ki podpirajo diskriminacijo, izkoriščajo stereotipe ali vsebujejo hujskaško retoriko ali podobe. V takih primerih bi moralo biti uničenje omogočeno, če je to najučinkovitejša in najbolj sorazmerna rešitev za reševanje takih tehničnih izzivov. Tehnična neizvedljivost se nanaša na primere, ko obstoječe tehnologije, uveljavljeno tehnično znanje ali strokovno znanje, ki je na voljo gospodarskemu subjektu, ne zadostujejo ali niso zanesljivi za učinkovite rešitve.

(9) Moralo bi biti mogoče uničiti izdelke, ki so fizično poškodovani, kontaminirani ali so se poslabšali med dejavnostmi in postopki v celotni dobavni verigi. Med te dejavnosti in postopke spadajo ravnanje z izdelki, skladiščenje, prevoz, maloprodaja ali vračilo s strani potrošnikov, če so bili taki izdelki vrnjeni na podlagi pravice do odstopa od pogodbe iz Direktive 2011/83/EU Evropskega parlamenta in Sveta ([3]) ali, kadar je ustrezno, v daljšem odstopnem roku, ki ga zagotovi trgovec, če popravilo ni tehnično izvedljivo ali stroškovno učinkovito.

(10) Moralo bi biti mogoče uničiti izdelke, ki niso primerni za predvideni namen zaradi napak pri zasnovi ali izdelavi, zaradi katerih izdelek ni funkcionalen. Izdelek bi bilo treba šteti za nefunkcionalen, kadar nima bistvenih lastnosti, ki jih potrošniki razumno pričakujejo, ali kadar je zaradi napake ogrožen osnovni namen izdelka. Uničenje bi smelo biti dovoljeno le, kadar takih izdelkov ni mogoče popraviti.

(11) Gospodarski subjekti lahko neprodane potrošniške izdelke z namenom njihove uporabe ali ponovne uporabe donirajo ustreznim donatorskim partnerjem, vključno s subjekti socialnega gospodarstva, ki po zakonu ali v skladu z običajno prakso sprejemajo donacije zadevnih potrošniških izdelkov, pri čemer dajo prednost lokalnim donacijam, da se čim bolj zmanjšajo vplivi na okolje ter spodbudi ustvarjanje trajnostnih, participativnih in vključujočih poslovnih modelov in kakovostnih delovnih mest v Uniji. Kadar je bila taka ponudba predstavljena neposredno vsaj trem primernim subjektom socialnega gospodarstva v Uniji ali na lahko dostopni strani spletnega mesta gospodarskega subjekta v obdobju najmanj osmih tednov, vendar izdelki niso bili sprejeti kot donacija, bi se lahko uničili. Subjektom socialnega gospodarstva, ki prejmejo neprodane potrošniške izdelke kot donacijo, bi bilo treba dovoliti, da te izdelke uničijo, če zanje ne morejo najti prejemnikov, razen če za take izdelke veljajo zahteve glede ločenega zbiranja in priprave zavrženih neprodanih tekstilnih izdelkov za ponovno uporabo iz Direktive 2008/98/ES ali enakovredne zahteve za druge skupine izdelkov.

(12) Da bi se preprečile nenamerne negativne posledice za krožne poslovne modele, ki vključujejo prodajo izdelkov po njihovi pripravi za ponovno uporabo, bi moralo biti mogoče uničiti neprodane potrošniške izdelke, ki so bili dani na trg po postopkih, ki so jih izvedli izvajalci obdelave odpadkov v skladu z Direktivo 2008/98/ES. V skladu z navedeno direktivo mora za to, da odpadki prenehajo biti odpadki, obstajati trg ali povpraševanje po predelanem izdelku. Če tak trg ne obstaja, bi moralo biti mogoče izdelek uničiti.

(13) Da bi se preprečile zlorabe in zagotovilo, da so odstopanja, ki jih uporabljajo gospodarski subjekti, upravičena, tako da uničenje ostane skrajni ukrep, bi morali obstajati ustrezni mehanizmi preverjanja, ki bi po potrebi temeljili na obstoječih praksah zagotavljanja kakovosti izdelkov. Da bi lahko pristojni nacionalni organi izvedli ustrezne preglede, bi morali gospodarski subjekti pet let hraniti vso ustrezno dokumentacijo, na podlagi katere bi pristojni organi opravili preverjanje. Kadar iste okoliščine, ki upravičujejo uničenje, vplivajo na več izdelkov, bi se lahko dokumentacija pripravila skupaj za vse take izdelke.

([3]) Direktiva 2011/83/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2011 o pravicah potrošnikov, spremembi Direktive Sveta 93/13/EGS in Direktive 1999/44/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Direktive Sveta 85/577/EGS in Direktive 97/7/ES Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 304, 22.11.2011, str. 64, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/83/oj).

(14) Gospodarski subjekti, ki so seznanjeni z okoliščinami, ki določajo uporabo morebitnega odstopanja iz te uredbe za neprodane izdelke, bi morali izvajalcu obdelave odpadkov, ki je prejemnik, predložiti izjavo o odstopanju, ki se uporablja, da bi podprli učinkovitejše postopke sortiranja, izboljšali stopnje ponovne uporabe in recikliranja ter zmanjšali nepotrebne stroške obdelave odpadkov –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

Člen 1

Opredelitev pojmov

V tej uredbi se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

(1) „subjekt socialnega gospodarstva“ pomeni subjekt socialnega gospodarstva, kot je opredeljen v členu 3(4i) Direktive 2008/98/ES;

(2) „stroškovno učinkovit“ pomeni, da stroški popravila ali obnove izdelka ne presegajo skupnih stroškov uničenja tega izdelka in materialov, proizvodnje, pakiranja, prevoza, obnove zalog in vseh drugih upravnih ali logističnih stroškov nadomestitve istega izdelka.

Člen 2

Odstopanja od prepovedi uničenja neprodanih potrošniških izdelkov

Neprodani potrošniški izdelki iz Priloge VII k Uredbi (EU) 2024/1781 se lahko, če je mogoče predložiti dokumentacijo iz člena 3, uničijo v katerem koli od naslednjih primerov:

(a) izdelek je nevaren izdelek v smislu Uredbe (EU) 2023/988 Evropskega parlamenta in Sveta ([4]);

(b) izdelek ni primeren za predvideni namen, ker ni skladen s pravom Unije ali nacionalnim pravom iz razlogov, ki niso tisti iz točke (a), in je uničenje zakonsko predpisano oziroma je ustrezen in sorazmeren popravni ukrep;

(c) ugotovljeno je, da izdelek krši pravice intelektualne lastnine, in sicer s pravnomočno sodno odločbo, odločbo, ki izhaja iz postopka alternativnega reševanja sporov, uradnim obvestilom imetnika pravice, pristojnega organa ali subjekta, pooblaščenega za delovanje v imenu imetnika pravice, ali notranjo preiskavo, ki jo izvede gospodarski subjekt, če lahko slednji ustrezno utemelji kršitev;

(d) za izdelek velja veljavna in izvršljiva licenca ali podobna pogodbena zahteva za varstvo pravic intelektualne lastnine, v skladu s katero prodaja, distribucija ali katera koli druga oblika prenosa izdelka po določenem obdobju pomeni kršitev navedenih pravic intelektualne lastnine, in je navedeno določeno obdobje že poteklo, če lahko gospodarski subjekt ustrezno utemelji kršitev in dokaže, da je uničenje primeren in sorazmeren popravni ukrep;

(e) izdelek ni primeren za pripravo za ponovno uporabo ali ponovno izdelavo, ker tehnično ni mogoče odstraniti ali trajno preprečiti dostopa do oznak, logotipov ali prepoznavnih značilnosti zasnove izdelka ali drugih značilnosti,

   (i) ki so zaščitene s pravicami intelektualne lastnine ali

   (ii) ki veljajo za neprimerne;

([4]) Uredba (EU) 2023/988 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. maja 2023 o splošni varnosti proizvodov, spremembi Uredbe (EU) št. 1025/2012 Evropskega parlamenta in Sveta in Direktive (EU) 2020/1828 Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Direktive 2001/95/ES Evropskega parlamenta in Sveta in Direktive Sveta 87/357/EGS (UL L 135, 23.5.2023, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/988/oj).

(f) izdelek se lahko upravičeno šteje za nesprejemljiv za potrošniško uporabo zaradi poškodb, vključno s fizičnimi poškodbami, poslabšanja kakovosti ali kontaminacije, vključno s težavami s higieno, ne glede na to, ali jih povzročijo potrošniki ali nastanejo med ravnanjem z izdelkom s strani gospodarskih subjektov ali drugih akterjev, vključenih v dobavno verigo, prevozom, maloprodajo ali skladiščenjem, in kadar popravilo in obnova nista tehnično izvedljiva ali stroškovno učinkovita;

(g) izdelek ni primeren za predvideni namen zaradi napak v zasnovi ali izdelavi, zaradi katerih popravilo ni tehnično izvedljivo;

(h) samo kadar ne velja nobena od okoliščin iz točk (a) do (g): izdelek je bil ponujen kot donacija neposredno vsaj trem primernim subjektom socialnega gospodarstva, ki se nahajajo v Uniji, ali na lahko dostopni strani spletnega mesta gospodarskega subjekta v obdobju najmanj osmih tednov, vendar izdelek ni bil sprejet kot donacija;

(i) subjekt socialnega gospodarstva, ki se nahaja v Uniji, je izdelek prejel kot donacijo, vendar zanj ni bilo mogoče najti prejemnika;

(j) izdelek je bil dan na trg po tem, ko ga je izvajalec obdelave odpadkov pripravil za ponovno uporabo, vendar zanj ni bilo mogoče najti prejemnika.

Člen 3

Dokumentacija za preverjanje skladnosti

Gospodarski subjekti pet let po uničenju neprodanega potrošniškega izdelka, za katerega velja odstopanje v skladu s členom 2, hranijo naslednjo dokumentacijo in jo na zahtevo dajo na voljo pristojnim organom v elektronski obliki v 30 dneh od prejema zahteve, razen kadar so informacije pristojnemu nacionalnemu organu na voljo na podlagi drugega pravnega akta:

(a) za nevarni izdelek iz člena 2, točka (a):

  (i) opis zdravstvenega ali varnostnega pomisleka, ki ogroža skladnost s splošno varnostno zahtevo iz člena 5 Uredbe (EU) 2023/988, vključno z oceno varnosti izdelka v skladu s členi 6, 7 in 8 navedene uredbe, ali

  (ii) poročilo o preskusu, v katerem sta navedena prisotnost neskladnih kemikalij v izdelku in veljavno pravo Unije ali nacionalno pravo;

(b) za izdelek iz člena 2, točka (b), izjavo o samooceni, v kateri so navedeni vrsta neskladnosti ter veljavno pravo Unije ali nacionalno pravo;

(c) v primeru iz člena 2, točka (c), pravnomočno sodno odločbo, odločbo v okviru alternativnega reševanja sporov ali uradno obvestilo iz navedene točke oziroma dokumentacijo notranje preiskave, ki potrjuje kršitev;

(d) v primeru iz člena 2, točka (d), licenco, pogodbo ali sporazum, ki je bil sklenjen z imetnikom pravic in v katerem so izrecno določene omejitve glede distribucije ali drugih oblik prenosa izdelka po določenem obdobju, skupaj z utemeljitvijo, da je uničenje primerno in sorazmerno;

(e) v primeru iz člena 2, točka (e), poročilo o inšpekcijskem pregledu ali podporno dokumentacijo, ki dokazuje, da so bile ocenjene tehnične možnosti za pripravo izdelka za ponovno uporabo ali ponovno izdelavo, vendar je bilo ugotovljeno, da so neizvedljive, po potrebi vključno z vizualnimi dokazi, tehnično analizo ali strokovnimi mnenji, ki utemeljujejo, da tehnično ni mogoče odstraniti ali trajno preprečiti dostopa do oznak, logotipov ali prepoznavnih značilnosti, ki so zaščitene s pravicami intelektualne lastnine ali ki veljajo za neprimerne;

(f) v primeru poškodovanega izdelka iz člena 2, točka (f), ali izdelka, ki ni primeren za namen iz točke (g) navedenega člena:

  (i) dokazilo, da je bil za izdelek izveden postopek ocenjevanja kakovosti, vključno z vizualnim pregledom in sortiranjem, pri katerem imajo prednost obnovitev zaloge in popravila, vključno z opisom postopka ocenjevanja kakovosti, standardiziranimi načrti sanacije za posebne vrste poškodb ter opisom posebnih primerov, v katerih popravilo in obnova nista mogoča iz tehničnih ali stroškovnih razlogov za izdelek iz člena 2, točka (f), ali tehničnih razlogov za izdelek iz točke (g) navedenega člena; ali

(ii) (ii) evidenco o inšpekcijskem pregledu v obliki rezultatov tehničnega preskusa, rezultatov ustreznih praktičnih ocen ali drugih strokovnih presoj, v kateri so dokumentirani vrsta in resnost poškodbe, ugotovljene za prizadete predmete ali serije, ter neizvedljivost popravnih ukrepov iz tehničnih ali stroškovnih razlogov za izdelek iz člena 2, točka (f), ali tehničnih razlogov za izdelek iz točke (g) navedenega člena;

(g) v primeru iz člena 2, točka (h), dokazilo o ponudbi za donacijo;

(h) v primeru iz člena 2, točka (i), izjavo, s katero se potrjuje, da je bil izdelek prejet kot donacija in da zanj ni bilo mogoče najti prejemnika;

(i) v primeru iz člena 2, točka (j), dokumentacijo, s katero se dokazuje, da je bil izdelek prejet od izvajalca obdelave odpadkov in da zanj ni bilo mogoče najti prejemnika.

Člen 4

Izjava za izvajalce obdelave odpadkov

Gospodarski subjekti izvajalcu obdelave odpadkov, ki mu dobavljajo neprodane potrošniške izdelke, za katere velja eno od odstopanj iz člena 2, predložijo izjavo o odstopanju, ki se uporablja.

Člen 5

Pregled

Komisija pregleda to uredbo, pri čemer upošteva nove izdelke, dodane v Prilogo VII k Uredbi (EU) 2024/1781, ali ustreznost odstopanj, zlasti ali novi znanstveni podatki ali razvoj najsodobnejše tehnologije upravičuje odstopanje za uporabo visokokakovostnih tehnologij recikliranja kot možnosti z najmanj negativnimi vplivi na okolje. Komisija rezultate tega pregleda, po potrebi vključno z osnutkom predloga revizije, predstavi vsakič, ko se doda nov izdelek v Prilogo VII k navedeni uredbi, vsekakor pa najpozneje 12. maja 2031.

Člen 6

Začetek veljavnosti in uporaba

Ta uredba začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Uporablja se od 19. julija 2026.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju, 9. februarja 2026

Za Komisijo
predsednica
Ursula VON DER LEYEN